

יד מהרש"א

מסכת כתובות

פרק הנושא

דף קא: – דף קד:

March 29, 2010

© Yechezkel Folger 2011

מפתח

דף קא:	3
תוספות ד"ה נשאת	3
תוספות ד"ה דאמר לי' חייב	4
תוספות ד"ה חייב לזונה	6
דף קב:	11
תוספות ד"ה אמאי אינו	11
תוספות ד"ה כתנאי ותד"ה אליבא וכל אמצע דיבור שבהן	13
דף קב:	25
סוגיא דדברים הללו ניתנו ליכתב	25
דף קג:	32
תוספות ד"ה שיפוצא	32
תוספות ד"ה ברכת הבית מרובה	34
דף קג:	35
תוספות ד"ה אותו היום ובא"ד והרר"ח	35
דף קד:	37
תוספות ד"ה מרתא בת ביתוס	37
דף קד. ודף קד:	42
תוספות ד"ה היכי דמי ותוספות ד"ה אמר רב הונא אמר רב	42

דף קא:

תוספות ד"ה נשאת

תוס' בד"ה נשאת הבעל כו' כאילו התנה עמה ע"מ שאין לה עליו מזונות קמ"ל עכ"ל לכאורה לר"מ דאית ליה בפרק אף על פי דה"ל מתנה על מה שכתוב בתורה ותנאו בטל לא איצטריך אלא לר"י דאית ליה דכל דבר שבממון תנאו קיים ויש ליישב ודו"ק:

1) משנה

- a) בעל who agrees to be מזין his אשתו must do so even if he's מגרש the אשה and a בן זוג also becomes חייב to be מזין the בת

2) תוספות

- a) The תוס' of the משנה is that we don't consider that בעל ראשון was מתנה that he is to be responsible for מזונות only so long as there's no בעל שני who becomes responsible

3) מהרש"א

a) הקדמה

- i) "המתנה על מה שכתוב בתורה בדבר שבממון תנאו קיים" ר' יהודה
ii) תנאו בטל ר' מאיר

b) Now

- i) For ר' יהודה I can understand that the משנה needs to teach that we don't consider that ראשון made a תנאי
- ii) But
- (1) for ר' מאיר the משנה doesn't need to teach that we don't consider that ראשון made a תנאי
- (2) Since even if he made a תנאי the תנאי would be בטל

תוספות ד"ה דאמר לי' חייב

בד"ה דא"ל חייב כו' ואף על גב דבריש מגילתא כו' הואיל ואינו מכתובה אחת דחייב כו' עכ"ל אבל בסוף המגילתא לא לחתום דאע"ג דלא הוה מכתובה אחת דאימור דהסופר כתב השטר ואח"כ חתם הלוח עליו אבל שיחתום הלוח בריש המגילה ואח"כ יכתוב הסופר השטר אינו דרך דלמא יכתוב למטה מה שירצה וק"ל:

1) תוספות

- a) If a person writes "אני פלוני חייב לך מנה" and doesn't sign this writing
- b) He's חייב the same as if he had signed his name under the כתיבה

2) קסז. at בבא בתרא

- a) A person can sign his name on top of a מגילתא
- b) and we're not חושש that an איניש דלא מעלי will add wording to the מגילתא below the person's signature

3) תוספות

a) קשיא

i) Now that we said that

- (1) If a person writes "אני פלוני חייב לך מנה" without signing it
- (2) He's חייב the same as if he had signed his name under this כתיבה

ii) why aren't we חושש that

- (1) if a person signs his name on top of a מגילתא
- (2) an איניש דלא מעלי might add additional wording after the signature
- (3) And we'd consider that the person who signed his name on top then signed again below the כתיבה

b) תירוץ

- i) בית דין will notice that the handwriting after the person's signature is different and will realize the forgery

4) מהרש"א

a) קשיא

- i) Then why can't a person sign his name even at the bottom of the מגילתא
- ii) Since ב"ד will recognize that the additions above his signature are in a different handwriting

b) תירוץ

- i) Where the person signed his name at the bottom of the מגילתא

(1) בית דין might be טועה and think that the additions above his signature were properly written by a סופר before the person signed and that's why the handwriting is different

ii) While

(1) where a person signs his name at the top of the מגילתא

(2) it's not proper for a סופר to make additions below the person's signature

(3) since the person might not have read what was added below his signature

תוספות ד"ה חייב לזונה

בד"ה חייב לזונה כו' ואף על גב דלא הוי שטר גמור גבי ממשעבדי דאית ליה קלא עכ"ל יש לעיין בזה דמשמע להו הך רישא דחייב לזונה כו' היינו דגבי ממשעבדי וסיפא דהיא ניוזנת מנכסים משועבדים ארישא דחייב לזונה ה' שנים קאי וא"כ מאי מקשה מינה הכא לר"ל דהא איהו גופיה אית ליה בפרק הניזקין דכתובין בעינן ואליביה לא מתוקמא התם אלא בשקנו מידו כמ"ש התוס' לעיל ויש ליישב דסוגיא דפרק הניזקין לפי המסקנא דלקמן בשמעתין דמסכת גיטין בטר מסכת כתובות נשנית דמסיק לקמן דשטרי פסיקתא לא ניתן ליכתב ולא מתוקמא מתני' דהכא דגובה מנכסים משועבדים אלא בשקנו מידו ואיצטריך ליה למתני דלא נימא אפי' בקנו מידו דאינו גובה ממשעבדי משום דאימור צררי אתפסה כמו בבתו כדלקמן בסוגיין אבל המקשה דהכא לא אסיק אדעתיה הכי אלא דאיירי באירע שכתב לה ולא איצטריך ליה אלא לאשמועינן בכה"ג דלאו שטר גמור הוא וכמ"ש התוספות והמתרץ השיב לו בשטרי פסיקתא כדרב גידל דמהני אמירה בעלמא למגבי מבני חורין מהני נמי הכתיבה בכה"ג למגבי ממשעבדי אבל בדוכתא אחרינא לא מהני כתיבה גרוע כה"ג וכן נראה מדברי התוס' שכתבו לעיל בשמעתין ולקמן דההיא דה' גובין מן המחוררין כו' מתוקמא בשלא קנו מידו ולא כתבו כן אהך רישא דמתני' דחייב לזונה כו' דאיירי בלא קנו מידו משום דהך רישא שפיר מתוקמא אפי' במשועבדים וכמ"ש התוס' ודו"ק:

- 1) First הקדמה – of מחלוקת and ר' יוחנן ריש לקיש
a) A שטר is גרוע if it's not signed
b) If a person writes "חייב אני לך מנה" in a שטר גרוע
i) חייב ר' יוחנן says the person is
ii) ריש לקיש says the person is פטור entirely because a שטר גרוע doesn't count as a שטר at all
- 2) Second הקדמה
a) משנה of the רישא
i) A בעל is חייב to be אשתו בת מזין and בתו if he is פוסק to do so
ii) The רישא doesn't say
(1) whether בעל בני חרי of בני חרי only from מזונות the גובה בתו and בת אשתו
(2) or whether they can also be גובה from מזונות משועבדים the גובה בתו
b) משנה of the סיפא
i) נכסים משועבדים even from מזונות her גובה בת אשתו can be
ii) בני חורין only from מזונות her גובה בתו can be
- 3) Third הקדמה
a) גמרא

- i) The *רישא* of the *משנה* is a *קשיא* to *קיש* who says a *שטר גרוע* doesn't count as a *שטר* at all
  - ii) Since
    - (1) In the *רישא* it must be that *בעל* wrote a *שטר* because otherwise why is he *חייב לזונה*
    - (2) And presumably this *שטר* is a *שטר גרוע* because otherwise there is no *רבוחא* in the *משנה*
- 4) *הקדמה* Fourth
- a) To be *גובה* from *משועבדים* – meaning from *נכסים* that *לקוחות* bought – there must be a *שטר* that was *מוציא קול* to potential *לקוחות*
- 5) *ד"ה חייב לזונה* at *תוספות*
- a) *קשיא* to the *מקשן*
    - i) Presumably a *שטר גרוע* isn't *מוציא קול* that's needed to be *גובה* from *נכסים משועבדים*
    - ii) So
      - (1) If the *שטר* in the *רישא* is a *שטר גרוע*
      - (2) Then even for *יוהנן ר'* how is it that *בת אשתו* is *גובה* also from *משועבדים*
  - b) *תירוץ*
    - i) The *מקשן* holds that *שטר גרוע* is *מוציא קול* the same as a *שטר גמור*
- 6) *מהרש"א*
- a) *קשיא* to the *קשיא* of *תוספות*
    - i) We've established that the *רישא* says nothing about being *גובה* from *משועבדים*
  - b) *תירוץ*
    - i) *פיסקא* considers that the *רישא* and the *סיפא* are one
      - (1) Since the *סיפא* says *בת אשתו* is *גובה* from *משועבדים*
      - (2) It must be that in the *רישא* there is also *גביי* from *משועבדים*
    - ii) So that
      - (1) Since the *סיפא* says *בת אשתו* is *גובה* from *משועבדים*
      - (2) It must be that in the *רישא* there is also *גביי* from *משועבדים*
- 7) *המשך* of the *גמרא*
- a) *קיש* of *תירוץ*
    - i) In fact a *שטר גרוע* can't be used to be *גובה* from *בעל* at all
    - ii) But
      - (1) the *בת אשתו* and *בתו* count as *דברי פסיקתא* for which *בעלמא* counts as a *קנין*
      - (2) and to be *גובה* from *בני חרי* no *שטר* is needed at all

- iii) And the חידוש of the משנה for ריש לקיש is that
  - (1) Although a שטר גרוע gives a תובע no right to be גובה from בני חרי
  - (2) Still
    - (a) דברי פסיקתא
      - (i) where the תובע has the right to be גובה from בני חרי anyway
      - (ii) the שטר גרוע can provide the קול that's needed to be גובה also from משעבדי
- 8) גמרא of המשך
  - a) הקדמה
    - i) שטר in a ניתנו ליכתב דברי פסיקתא aren't
    - ii) משעבדי from גובה בת אשתו don't want חכמים Because
  - b) קשיא
    - i) We've seen in our משנה that בת אשתו is גובה from משעבדי where it happens that שטר גרוע בעל wrote a
    - ii) ניתנו ליכתב שטרי פסיקתא are presumably So
  - c) תירוץ
    - i) ניתנו ליכתב שטרי פסיקתא aren't Generally
    - ii) But
      - (1) קנין with an actual קנו מידו it happens that משנה in the
      - (2) שטר גמור to write a סתם קנין לכתיבה עומד that the rule is for an actual
  - iii) Note that
    - (1) משועבדים from גובה can be תובע that a פשיטות it's a שטר גמור Since there is
    - (2) מוציא קול is also שטר גרוע that a מהדש to be no longer necessary And it's
  - d) קשיא
    - i) שטר גמור a Since there is
    - ii) משעבדי from גובה בתו isn't say that משנה the why does
  - e) תירוץ
    - i) צררי אתפסינהו that חייש we're בתו for
  - f) קשיא
    - i) שטר גמור a and there is קנו מידו deals with משנה If the
    - ii) משנה of the רבותא what is the
  - g) תירוץ as explained by מהרש"א
    - i) צררי for חושש we're בת אשתו that the חידוש is The

- 9) דף נא: at ברייתא
- a) נכסים משועבדים from גובה בת אשתו isn't
- 10) מסכת גיטין in גמרא
- a) קשיא
- i) The ברייתא is סותר the סיפא of our משנה in כתובות that says בת אשתו is גובה from נכסים משועבדים
- b) ריש לקיש by תירוץ
- i) In the ברייתא there is no קנו מידו so there is no שטר
- ii) while the סיפא of the משנה here
- (1) deals with where there was קנו מידו
- (2) and that's why there is a שטר גמור and בת אשתו is גובה from משועבדים
- 11) מהרש"א
- a) קשיא part 1
- i) We've established for תוספות
- (1) that the רישא and the סיפא are one פסקא
- (2) And that
- (a) the רישא who asked his קשיא to לקיש from the רישא
- (b) must have realized that in the רישא as well as in the סיפא the בת אשתו is גובה also from משועבדים
- b) קשיא part 2
- i) It follows that the מקשן should have realized from the מימרא of ריש לקיש in גיטין that:
- (1) for ריש לקיש the משנה in the רישא as well as in the סיפא says בת אשתו is גובה even from משועבדים
- (a) because קנו מידו and as a result there is a שטר גמור
- (b) And not because there is a שטר גרוע
- (2) And the רבותא of the משנה
- (a) isn't that שטר גרוע is enough to be גובה
- (b) but that we're not חייב for צררי for בת אשתו
- ii) so that neither the רישא nor the סיפא is a קשיא for ריש לקיש
- c) תירוץ
- i) מסכת כתובות after נשנית was מסכת גיטין
- ii) So
- (1) the מסקנא in גיטין that our משנה deals with קנו מידו and a שטר גמור

(2) Follows only after the גמרא decides this later in our סוגיא

12) המשך מהרש"א

a) There are two דיבורים in תוספות in our סוגיא

i) Namely ד"ה הכי במאי עסקינן at עמוד ב' and ד"ה והיא ניזונית at תוספות

ii) Where גיטין in גמרא mentions the מסקנא of תוספות

(1) That the סיפא of the משנה here deals with קנו מידו and that's why there's גבי' ממשעבדי

(2) While the ברייתא in גיטין deals with where קנו מידו לא and that's why לא גבי' ממשעבדי

b) שאלה

i) why doesn't תוספות at לזונה ד"ה חייב לזונה also note that for the מסקנא

ii) We can use the same סברא to explain that

(1) the רישא of the משנה deals with קנו מידו לא and that's why לא גבי' ממשעבדי

(2) while the סיפא deals with קנו מידו and that's why גבו ממשעבדי

c) תשובה

i) This שאלה is further proof that

(1) the רישא and the סיפא are one פסקא

(2) so that in the רישא also it must be that בת אשתו is גובה from משועבדים

דף קב.

תוספות ד"ה אמאי אינו

[דף קב עמוד א] בד"ה אמאי אינו כו' שאני חייב לו ה' סלעים לפדיון כו' ולעולם אית ליה דר"י עכ"ל ואין להקשות דא"כ לר"ל נמי בלאו שיעבוד דאורייתא נמי איכא למימר דאפי' בשטרא מעליא ואפילו כתב לו בפדיון אין בנו פדוי מהאי טעמא דשמא יאמרו כו' די"ל דמ"מ הא דחייב ה' סלעים לא הוה איצטריך למתני לר"ל ודו"ק:

- 1) ריש לקיש and ר' יוחנן of מחלוקת
a) ר' יוחנן
i) A person can be משעבד himself by a שטר גרוע
b) ריש לקיש
i) A שטר גרוע isn't enough to create a שיעבוד
- 2) תוספות as explained by ברייתא
a) רישא
i) כתב לכהן שאני חייב ליתן לו חמש סלעים
ii) חייב ליתן לו חמשה סלעים
b) סיפא
i) כהן to the חמש סלעים כותב even if the בנו אינו פדוי
- 3) גמרא
a) הקדמה
i) The ברייתא deals with a שטר גרוע
ii) For ר' יוחנן
(1) the רישא teaches the חידוש that the כותב was נשתעבד by the שטר גרוע and that's why חייב ליתן לו
(2) the סיפא teaches the חידוש that
(a) even if the כותב then pays חמש סלעים to the כהן
(b) בנו isn't פדוי because
(i) the כותב has a separate שיעבוד to pay the חמש סלעים to the כהן
(ii) so the payment doesn't satisfy the חיוב to pay for הבן פדיון
iii) For ריש לקיש
(1) The רישא teaches the חידוש that
(a) Although שטר גרוע generally doesn't create a שיעבוד
(b) Still

- (i) since there is a **שיעבוד דאורייתא** to pay **הבן**
- (ii) A **שטר גרוע** is enough to create a **מקצת שיעבוד** to make the payment
- (c) The **פרטים** of the **שיעבוד מקצת** aren't relevant at this point
- (2) And the **חידוש** of the **סיפא** is that
  - (a) although there is only a **מקצת שיעבוד** to make the payment
  - (b) Still
    - (i) **בנו** isn't **פדוי** by this payment
    - (ii) because of a **גזירה** that **עולא** explains
- 4) תוספות
  - a) קשיא
    - i) The **הלכה** follows **ר' יוחנן** for whom **בנו** isn't **פדוי** because the **כותב** was fully **נשתעבד** to pay the **חמש סלעים** to the **כהן** anyway
    - ii) So how is it that **עולא** sets out a **גזירה** that **ר' יוחנן** doesn't need
  - b) תירוץ
    - i) **עולא** can agree with **ר' יוחנן** that a **שטר גרוע** creates the same **שיעבוד** as a **שטר מעליא**
    - ii) Yet **עולא** still needs to set out a **גזירה** to explain why **בנו** אינו **פדוי** for a case where it's clear that the **שיעבוד** created by the **שטר גרוע** isn't a separate **שיעבוד** but is a **שיעבוד** to pay for the **הבן**
    - iii) An example is where the **כותב** wrote in the **שטר** that he's **חייב** to pay **חמש סלעים** to the **כהן** for the **הבן**
- 5) מהרש"א
  - a) קשיא
    - i) Then explain also for **ריש לקיש** that
      - (1) The **ברייתא** deals with **שטר גמור** that creates a full **שיעבוד**
      - (2) And the **ברייתא** teaches the **חידוש** that
        - (a) Even if the **כותב** made clear that the **שיעבוד** was for the **הבן**
        - (b) still **בנו** isn't **פדוי** because of the **גזירה** of **עולא**
  - b) תירוץ
    - i) You're right that this **מהלך** would explain for **ריש לקיש** the **חידוש** in the **סיפא** of the **ברייתא** that **בנו** אינו **פדוי**
    - ii) But it wouldn't explain for **ריש לקיש** why the **רישא** of the **ברייתא** needs to teach that **חייב לשלם**

תוספות ד"ה כתנאי ותד"ה אליבא וכל אמצע דיבור שבהן

בד"ה כתנאי כו' דקנייה ניהליה מלוה לערב וחתם והדר מסר כו' עכ"ל לפרש"י דקיימינן לא איירי בחתם הערב שמו אלא שכתב ואני ערב ונראה שכתבו כן דמייתי התם ראייה בפשיטות לכ"ע מהך ברייתא דע"כ לא פליג בן ננס אלא בלא חתם אבל בחתם מודה וק"ל:

בד"ה אליבא דבן כו' ואי לא פליג ר"י בהודאה לא ה"ל כו' אלא ודאי בחנוק נמי פליגי וה"ק כו' עכ"ל לפי זה כיון דבתרתי פליגי בהודאה ובשיעבוד ובפשיטות מייתי ראייה בגיטין מהך דערב אהך דהיו מוחזקין בטבלא כו' כיון דבשיעבוד נמי פליגי מייתי שפיר ראייה משיעבוד וכ"ה בהדיא בתוספות שם דאהך קושיא שכתבו לעיל מאי מייתי ראייה התם לפ"ה דהכא די"ל בשיעבוד נמי פליגי אבל דבריהם לקמן בסמוך בדבור זה מגומגמין שכתבו לפי' ר"ת דא"ש ההיא דגיטין אבל לפ"ה כו' הא לפ"ה נמי א"ש כיון דבשיעבוד נמי פליגי כמ"ש הכא וצ"ל דדבריהם הולכין ע"פ תירוץ שנדחקו לעיל למאי דלא פליגי אלא בהודאה ודו"ק:

בא"ד ואם תאמר אמאי לא הוה שיעבוד בזה השטר בעדי מסירה וי"ל כו' שאין כתוב בו שם הערב כו' עכ"ל אלו הדברים הם לפי פי' הקונטרס ומצינן לפרושי הקושיא לפי מה שכתבו לפ"ה דלא פליגי אלא בהודאה אבל שיעבוד ליתא לכ"ע ומצינן לפרושי נמי שהקושיא לפי מה שכתבו לפ"ה דבשיעבוד נמי פליגי מ"מ תקשי לבן ננס אמאי לא הוה שיעבוד בזה השטר בעדי מסירה כו' ולא תקשי להו נמי לפי' ר"ת לבן ננס אמאי לא הוה שיעבוד בעדי מסירה דאימא קושטא דהכי הוא אלא דאיירי הכא בנתן לו שטר גמור להשתעבד לו שלא בפני עדים אך קשה ממה שהקשו לקמן לפי' ר"ת הואיל ומוקי ליה להאי כתיבת ערבות שהוא שטר גמור כו' כשמוסר לו בפני עדים מהאי טעמא כו' עכ"ל דאימא דקושטא דהכי הוא דמסירה בפני עדים נמי הוה ליה שיעבוד נכסים אלא דהכא בברייתא דקתני גובה מבני חורין איירי בלא מסירה בפני עדים דאי מיירי במסירה בפני עדים תקשי להו נמי אמאי פליג בן ננס כמו שהקשו לעיל לפ"ה דליכא לתרוצי לפי' ר"ת כדלעיל כיון שאין כתוב בו שם הערב כו' דהא לפי' ר"ת איירי בשטר גמור ומהרש"ל הגיה לקמן התוס' דצ"ל וקשה לפי' הקונטרס הואיל ומוקי להאי כתיבת ערבות שהוא שטר גמור כו' ולא ידעתי להולמו דלפ"ה לא הוה שטר גמור כיון דלא חתם שמו גם כוונתו לא ידענא ודו"ק:

בא"ד שהרי אי הוה קודם מתן מעות ה"ל לפרושי א"נ למכתב הערבות כו' עכ"ל פי' לדבריהם כיון דלאחר חיתום מוכח דאחר מתן מעות הוה דשלא יכלו להקדימו ל"ל למתלי דלכך נכתב אחר חיתום משום דלא ליגבי ממשעבדי דא"כ ה"ל לפרושי באחר חיתום דהוא קודם מתן מעות דאז ודאי ליכא למתלי הא דנכתב אחר חיתום אלא משום דלא ליגבי ממשעבדי אבל השתא דלא מפרש לית לן למתלי הא דנכתב אחר חיתום אלא משום דהוה אחר מתן מעות דהכי מוכחא מילתא טפי א"נ דלית לן למתלי כלל שנכתב אחר חיתום משום דלא ליגבי ממשעבדי דא"כ אכתי ה"ל למכתב קודם חיתום אני פלוני ערב בלא וי"ו דלא קיימי עדים עליה ולא הוה גבי ממשעבדי כדאמר התם בהדיא ומדלא

כתבו אלא אחר חיתום לית לך למיתלי אלא דהוה אחר מתן מעות ומהרש"ל נדחק בכל זה וכוונתו אינו מבוררת לך ודו"ק:

בא"ד ור"ת הביא כו' דר"י ור"ל איירי בכה"ג שלא נתחייב לו קודם לכן דפריך במה נתחייב כו' עכ"ל יש לדקדק דכיוצא בזה מתלמוד שלנו איכא לאוכחא כפי' ר"ת ממאי דמותבינן לר"ל ממתני' דפסקה עמו לזון כו' ומההיא דכתב לכהן כו' דאיירי בהו שלא נתחייב להן מעולם אלא שעכשיו נתחייב להן והיינו כפי' ר"ת וכ"ה הראיה ברי"ף והרא"ש מתוך שמעתין ואפשר דהתוס' לא ניחא להו בהך ראייה משום דאיכא למדחי ולדחוקי בהך דפסקה עמו כו' ובהך דכתב לכהן כו' דמטעם הודאה הוא דאע"ג דלא נתחייב מעולם הודאת בעל דין כמאה עדים דמי אבל מלשון הירושלמי במה נתחייב זה לזון כו' בחזקת שהוא חייב ונמצא שאינו חייב כו' משמע דמטעם שיעבוד נגעי בה ודו"ק:

- 1) הקדמה
  - a) A שטר גרוע is a שטר that isn't signed by the כותב and doesn't mention his name
- 2) תוספות and רש"י as explained by גמרא
  - a) If a person says שטר גרוע in a שטר גרוע אני לך מנה חייב and the person is יוחנן
    - i) ר' יוחנן says this is a valid הודאה and the person is חייב
    - ii) ריש לקיש says this isn't a valid הודאה and the person is פטור
- 3) בבא בתרא in משנה
  - a) ערב היוצא אחר חיתום שטרות
    - i) ר' ישמעאל
      - (1) נכסים משועבדים from ערב but not from בני חורין גובה from מלוה
      - (2) Even though the מעות was ערבות
    - ii) בן ננס
      - (1) לאחר מתן מעות is ערבות from ערב at all where the ערב is גובה from מלוה
- 4) מהרש"א and ד"ה כתנאי at תוספות and רש"י here as explained by גמרא
  - a) Part 1
    - i) The מעות was written in a שטר גרוע לאחר מתן מעות
  - b) Part 2
    - i) ר' ישמעאל and בן ננס both agree that
      - (1) לאחר מתן מעות himself משעבד ערב can't be
      - (2) לפני מתן מעות himself משעבד be מודה that he was לאחר מתן מעות ערב can
    - ii) But they have this מחלוקת
      - (1) ר' יוחנן agrees with ר' ישמעאל that an ערב even in a שטר גרוע can לאחר מתן לפני מתן מעות himself משעבד be מודה that he was

- (2) While בן ננס agrees with ריש לקיש that this doesn't count as a הודאה at all
- c) So the מחלוקת of ר' יוחנן and ריש לקיש is כתנאי
- 5) ד"ה כתנאי at תוספות is mentioned by גיטין דף כא. in גמרא
- a) A לוח can be משעבד himself to a מלוה only in a שטר that לוח owns when he signs it
- b) The גמרא is מיבעיא whether
- i) Where לוח signs a שטר that's owned by מלוה
- ii) We consider that מלוה was מקנה the שטר to the לוח for the moment when לוח signed it
- c) ערב היוצא אחר חיתום שטרות משנה of רבא proves from the
- i) Where ר' ישמעאל says ערב is משעבד himself after חיתום שטרות when מלוה already owns the שטר
- ii) That it must be that מלוה is מקנה the שטר to the ערב for the moment when ערב signs it
- 6) מהרש"א as explained by ד"ה כתנאי at תוספות
- a) רש"י to קשיא
- i) Since ר' ישמעאל as explained by רש"י says only that the ערב is מודה after מתן לפני מתן מעות משעבד himself מעות that he was
- ii) It follows that
- (1) The actual שיעבוד happened מעות מתן קודם before the מלוה owned the שטר
- (2) So how does רבא prove that it must be that the מלוה is מקנה the שטר to ערב when the ערב was משעבד himself
- b) First תירוץ to רש"י
- i) we can explain the סוגיא in גיטין by דוחק whose פרטים aren't relevant here
- c) Second תירוץ to רש"י as mentioned in אליבא ד"ה תוספות
- i) The גמרא in גיטין isn't a קשיא to רש"י because רש"י says that ר' ישמעאל holds not only that
- (a) A שטר גרוע after מתן מעות can count as a הודאה by ערב that he was משעבד himself לפני מתן מעות earlier
- (2) But also that
- (a) A שטר גרוע can be משעבד an ערב now even מעות מתן לאחר
- ii) And it's the second נקודה that's the basis of the רבא of ראי' in מסכת גיטין
- d) תוספות itself agrees with the שיטה of רש"י as explained by the second תירוץ
- 7) תוספות of המשך
- a) הקדמה
- i) For a reason not relevant here

- ii) both ר' ישמעאל and בן ננס must agree that an ערב can be משעבד himself even שטר for a מסירה by לאחר מתן מעות
- b) קשיא
  - i) Why in the משנה can't עדי מסירה be משעבד the ערב with the גרוע even after מתן מעות
- 8) תוספות of the קשיא ביאור – בא"ד ואם תאמר מהרש"א
  - a) For the שיטה of רש"י under the first תירוץ of תוספות
    - i) Namely that ר' ישמעאל agrees that with a שטר גרוע an ערב can't be משעבד himself לאחר מתן מעות
    - ii) The קשיא of תוספות applies to ר' ישמעאל as well as to בן ננס
  - b) For the שיטה of רש"י and תוספות under the second תירוץ of תוספות
    - i) Namely that ר' ישמעאל says that with a שטר גרוע an ערב can be משעבד himself לאחר מתן מעות
    - ii) The קשיא of תוספות applies only to בן ננס
- 9) תוספות of המשך
  - a) תירוץ
    - i) שטר גרוע aren't effective for a מסירה
    - ii) Because
      - (1) the שטר גרוע doesn't mention the name of the ערב
      - (2) So there's no way to know from the שטר if there was a מסירה by the ערב
- 10) תוספות of המשך
  - a) שאלה
    - i) We've said for רש"י and תוספות that the גמרא here assumes that the משנה in בבא בתרא deals with a שטר גרוע
    - ii) Why does the גמרא make this assumption
  - b) תשובה
    - i) The גמרא assumes that
      - (1) the משנה emphasizes that the ערבות is written שטרות to teach that that the שטר is גרוע
      - (2) because a שטר written after שטרות is more likely to be גרוע
- 11) תוספות of המשך – רבינו תם of שיטה
  - a) Part 1
    - i) Generally a person can be משעבד himself only with a קנין
    - ii) Now

- (1) Unlike the תוספות of רש"י and שיטות
  - (2) ר' יוחנן says that the מחלוקת of ר' יוחנן and ר' לוי is whether a person can also be משעבד himself with a גמור
- b) Part 2
- i) specifically
    - (1) "הייב אני לך" isn't a הודאה that לוי had previously become משעבד to the מלוה
    - (2) Instead
      - (a) the לוי intends by these words in a גמור to say that
        - (i) he is becoming משועבד now with this very שטר
        - (ii) even though he wasn't משועבד previously
- c) Part 3
- i) There are two categories of a שיעבוד by a שטר that's effective now
    - (1) First category
      - (a) The שיעבוד is effective now as if the person had made a קנין now
    - (2) Second category
      - (a) The שיעבוד can also be made effective למפרע to an earlier time
      - (b) As if there were a קנין at the earlier time
- d) Part 4
- i) שאלה
    - (1) Regarding which category of שיעבוד do ר' יוחנן and ר' לוי disagree according to רבינו תם
  - ii) תשובה
    - (1) ר' יוחנן says that a שטר גמור can establish even a new שיעבוד that's effective למפרע as of an earlier time
    - (2) ר' לוי says a שטר גמור can't establish a new שיעבוד even where the שיעבוד is to be effective only now and not למפרע
- e) Part 5
- i) ר' יוחנן and ר' לוי both agree with ר' יוחנן that
    - (1) a שטר גמור can establish a שיעבוד that's effective now
  - ii) but their מחלוקת in the משנה is that
    - (1) ר' לוי says that a שטר גמור can also establish a שיעבוד למפרע
    - (2) ר' יוחנן says that a שטר גמור can't establish a שיעבוד למפרע
- f) Part 6

- i) Now **לאחר** himself **משעבד** **ערב** can't be **בן ננס** and **ר' ישמעאל** both agree that **מתן מעות**
- ii) But from part 5 it follows that
  - (1) For **ר' ישמעאל** there is a **שיעבוד** of **ערבות** where the **ערב** after **מתן מעות** is **משעבד** himself with a **שטר גמור** effective **למפרע** before **מתן מעות**
  - (2) For **בן ננס** there can be no **שיעבוד** of **ערבות** with a **שטר גמור** after **מתן מעות** because the **שיעבוד** can't be made effective **למפרע**

12) מהרש"א

- a) For a reason not relevant here
  - i) **רבינו תם** of **שיטה** assumes that for the **תוספות**
    - (1) **בן ננס** and **ר' ישמעאל** would agree that
    - (2) Where there are **עדי מסירה** an **ערב** can **לאחר** **מתן מעות** be **משעבד** himself with **שטר** effective **למפרע** before **מתן מעות**
- b) **קשיא**
  - i) So for **בן ננס**
    - (1) Even if the **שטר** can't establish a **שיעבוד** effective **למפרע**
    - (2) why don't **עדי מסירה** accomplish this result
  - ii) Note that
    - (1) Since **רבינו תם** says the **שטר** is a **שטר גמור**
    - (2) **רבינו תם** can't answer that **עדי מסירה** aren't valid because the **שטר** is **גרוע**
- c) **תירוץ**
  - i) Must be for **רבינו תם** the **משנה** deals with a case where there are no **עדי מסירה**

13) תוספות of המשך

- a) **הקדמה**
  - i) **תוספות** and **רש"י** of **שיטות** to the **שאלה**
    - (1) Why for **ר' ישמעאל** can't **מלוה** be **גובה** from **משועבדים** of the **ערב**
  - ii) **רש"י ד"ה גובה** based on **תשובה**
    - (1) Since the **ערבות** in the **משנה** was **שטרות** **חיתום** **אחר** there are no **עדי חתימה** on the **ערבות**
    - (2) So there are no **עדים** who can be **מפיק קול** on the **ערבות** to protect **לקוחות**
  - iii) **קשיא**
    - (1) But why not rely on the **קול** that's **יוצא** from **עדי מסירה**
  - iv) **תירוץ**
    - (1) We've established for **רש"י** and **תוספות** that

- (a) The שטר גרוע משנה deals with a שטר גרוע
- (b) And עדי מסירה aren't valid on a שטר גרוע
- b) מהרש"א of גרסא according to המשך
- i) "קשה לפי רבינו תם"
- (1) שטר גמור involves a משנה who says רבינו תם for
- (2) Why can't the גובה rely on the עדי מסירה to be גובה according to ר' ישמעאל מלוה according to the ערב from משועבדים of נכסים משועבדים
- c) מהרש"א by קשיא
- i) We've established for רבינו תם that it must be that there are no עדי מסירה
- d) מהרש"ל of גרסא according to המשך
- i) וקשה לר"י לפירוש הקונטרס
- (1) Since for רש"י we've established that there can in fact be עדי מסירה
- (2) Why doesn't ר' ישמעאל rely on them in a שטר גמור also to be גובה from משועבדים
- e) בא"ד ואם תאמר מהרש"א
- i) מהרש"ל to קשיא
- (1) We've established for רש"י that the משנה deals with a שטר גרוע
- 14) תוספות of המשך
- a) שאלה
- i) for רש"י and תוספות we've established that the words "אחר חיתום שטרות" in the הקדמה to the משנה teach that the case involves a שטר גרוע
- ii) But what do these words in the הקדמה teach for רבינו תם who says the שטר in the משנה is a שטר גמור
- b) תשובה
- i) The words "אחר חיתום שטרות"
- (1) teach that the משנה deals with ערבות לאחר מתן מעות
- (2) and are an introduction to the מחלוקת of ר' ישמעאל and בן ננס where the משנה later says outright that they deal with ערבות לאחר מתן מעות
- c) שאלה
- i) How does the תנא by אחר חיתום שטרות imply that the ערבות is מתן מעות
- d) תשובה
- i) If the ערבות in the משנה were לפני מתן מעות we'd have expected the ערבות be written קודם חיתום שטרות as is typical where the ערבות is לפני מתן מעות
- e) קשיא

- i) These words aren't enough to teach that the משנה deals with לאחר מתן מעות
- ii) Because we can mistakenly think that
  - (1) The ערב didn't sign before שטרות in order that the מלוה not be גובה from נכסים משועבדים
  - (2) and that the משנה in fact deals with ערבות לפני מתן מעות
- f) תוספות of the תירוץ of לשון
  - i) "דאי קודם מתן מעות הוי לי' לפרושי אי נמי למיכתב הערבות בלא וי"ו"
- 15) "הוה לי' לפרושי" and מהרש"ל disagree on the meaning of "הוה לי' לפרושי"
  - a) For מהרש"ל
    - i) these words mean that מלוה or ערב should have been מפרש
    - ii) we'll explain several שיטות that מהרש"ל brings to explain what this "פירוש" is
  - b) for מהרש"א
    - i) The words mean that the תנא of the משנה should have been מפרש as we'll explain
- 16) יש מפרשים א' of שיטה – מהרש"ל
  - a) It must be that the תנא uses the words "לאחר חיתום שטרות" to teach that the case involves לאחר מתן מעות
  - b) Because
    - i) לפני מתן מעות if the case involved
    - ii) לפני מתן מעות we'd have expected the מלוה to be מפרש that the ערבות was
- 17) יש מפרשים א' of שיטה to קשיא – מהרש"ל
  - a) The הלכה follows ר' ישמעאל that the ערב is חייב even where the ערבות is לאחר מתן מעות
  - b) So what would מלוה gain by being מפרש that the ערבות was לפני מתן מעות
- 18) יש מפרשים ב' of שיטה – מהרש"ל
  - a) If it were true that
    - i) לפני מתן מעות that's the case involves ערבות
    - ii) and the תנא says "אחר חיתום שטרות" only because the ערב wanted to sign after שטרות so that the מלוה not be גובה from נכסים משועבדים of the ערב
  - b) Then
    - i) the מלוה and ערב should have arranged for the ערבות to be יוצא before חיתום שטרות as is typical
    - ii) and the ערב should have protected himself by being מפרש that the מלוה is not to have the right to be גובה from משועבדים
- 19) מהרש"ל himself of שיטה – מהרש"ל

- a) If can't be true that
  - i) the case involves ערבות that's מעות מתן לפני
  - ii) and the תנא says "אחר חיתום שטרות" only because the ערב wanted to sign after חיתום שטרות so that the מלוה not be גובה from משועבדים of the ערב
- b) Because even חיתום שטרות קודם
  - i) the מלוה can't be גובה from משועבדים if the ערבות is מעות מתן לאחר
  - ii) and in fact the מלוה can't be גובה from משועבדים unless the מלוה is מפרש that they ערבות was מעות מתן לפני
- c) here's why
  - i) part 1
    - (1) ר' ישמעאל says that even חיתום שטרות a מלוה can't be גובה from משועבדי of an ערב where the ערבות is written מעות מתן לאחר
    - (2) We'll discuss this point further below
  - ii) Part 2
    - (1) It's possible for ערבות to be מעות מתן לאחר even if the ערבות is written קודם חיתום שטרות
  - iii) Part 3
    - (1) יד בעל השטר [מלוה] על התחונה
    - (2) It follows that
      - (a) A מלוה can't be גובה from משועבדים even for חיתום שטרות
      - (b) Unless the שטר proves that the ערבות was מעות מתן לפני

20) תוספות of "אי נמי" in תירוץ of ביאור – מהרש"ל

- a) to avoid גבילי from משועבדים it would be enough for the ערבות to be stated as "אני ערב" instead of "ואני ערב"
- b) Since
  - i) this would make it clear that the עדים in their חתימה refer only to the הלואה and not to the ערבות
  - ii) so that the קול of the עדים wouldn't apply to the ערבות

21) Presumably מהרש"ל has these קושיות to the שיטת of מהרש"א

- a) קשיא first
  - i) Why is it important to decide what the מלוה and ערב intend
  - ii) The point of תוספות is the meaning of the תנא when he says "אחר חיתום שטרות"
  - iii) And we know that the תנא doesn't set out all that מלוה and ערב might have been מפרש
- b) Possible תירוץ of מהרש"ל

- i) The תירוץ of "אי נמי" certainly deals with what the ערב intends
  - c) קשיא
    - i) משועבדים from גבי' there is no ר' ישמעאל מפרש that ד"ה גובה at רש"י because מלוה על פה counts as ערבות לאחר חיתום שטרות
    - ii) And this implies that מלוה would be גובה from משועבדים לחיתום שטרות even לאחר מתן מעות
- 22) תוספות of the first תירוץ of ביאור – מהרש"א
- a) We can't mistakenly think that by "אחר חיתום שטרות" the תנא intended
    - i) to explain why there is no גבי' from משועבדים
    - ii) and not to make clear that the משנה deals with מעות לאחר מתן מעות
  - b) because if so
    - i) The תנא should have explained that the משנה deals with מעות לפני מתן מעות
    - ii) to make us realize that only possible purpose of אחר חיתום שטרות is to teach that לא גבי ממשעבדי
  - c) קשיא
    - i) Say the reverse
    - ii) the תנא intended to explain why there is no גבי' from משועבדים
    - iii) because
      - (1) if the תנא intended to make clear that the משנה deals with מעות לאחר מתן מעות
      - (2) The תנא should have מפרש that the משנה deals with מעות לאחר מתן מעות
  - d) תירוץ
    - i) It's more likely that
      - (1) ערבות לאחר מתן מעות as an introduction to the מחלוקת of ר' ישמעאל implies that the משנה deals with אחר חיתום שטרות
      - (2) Than that לאחר חיתום שטרות explains why מלוה isn't גובה from משעבדי
    - ii) So
      - (1) If the תנא by אחר חיתום שטרות intended to explain why there is no גבי' from משועבדים the תנא would need to be מפרש that he doesn't intend to teach the more likely נקודה that the משנה deals with מעות לאחר מתן מעות
      - (2) But
        - (a) if the תנא by אחר חיתום שטרות intends to teach that the משנה deals with מעות לאחר מתן מעות
        - (b) He doesn't need to be מפרש that he doesn't intend the less likely נקודה of why there is no גבי' from משועבדים
- 23) אי נמי of תירוץ of ביאור – מהרש"א

- a) מהרש"ל explained by
  - i) to avoid משועבדים from גביל' it would be enough for the ערבות to be stated as "ואני ערב" instead of "אני ערב"
  - ii) Since
    - (1) this would make it clear that the עדים in their חתימה refer only to the הלואה and not to the ערבות
    - (2) so that the קול of the עדים wouldn't apply to the ערבות

24) presumably מהרש"א would have these קושיות to מהרש"ל

- a) קשיא first
  - i) It's a דוחק to assume that it's more likely that
    - (1) ערבות לאחר מתן מעות משנה deals with לאחר חיתום שטרות as an introduction to the מחלוקת of ר' ישמעאל and בן ננס
    - (2) Than that לאחר חיתום שטרות explains why מלוה isn't גובה from משעבדי
  - ii) Note that the שיטת of מהרש"ל don't rely on this דוחק
- b) קשיא Second
  - i) The תירוץ of אי נמי certainly deals with what the ערב intends
  - ii) And it's משמע that תוספות in its תירוץ also deals with the intent of מלוה and ערב instead of the intent of the תנא

25) תוספות

- a) We've established for רבינו תם that ר' יוחנן says a person that by saying לך אני חייב a person can establish a new שיעבוד without making a הודאה of a prior שיעבוד
- b) Here's proof from ירושלמי
- c) הקדמה
  - i) Unlike our גמרא the ירושלמי says that ר' יוחנן and ריש לקיש agree that a person is חייב אני לך מנה if he says מנה פטור
- d) ירושלמי then asks
  - i) Our משנה says that בעל משנה becomes חייב to be מזין בת אשתו by signing a שטר
  - ii) קשיא
    - (1) For both ר' יוחנן and ריש לקיש as explained by ירושלמי
    - (2) "במה נתחייב" the בעל by way of the שטר for a חוב that didn't exist previously
- e) It follows that
  - i) For our גמרא that says that ר' יוחנן holds the person is חייב
  - ii) The person was נתחייב by the שטר for a חוב that didn't exist previously
- f) Note that

- i) חמש סלעים לכהן of ברייתא קשיא from the ירושלמי could have asked the same ד"ה אמאי אינו is discussed earlier at
  - ii) Where the ברייתא also deals with a שטר creates a new חוב where there was none previously
- 26) בא"ד ורבינו תם הביא ראי' at מהרש"א
- a) קשיא
    - i) Why doesn't תוספות bring the same proof from our גמרא in בבלי
    - ii) Since
      - (1) until the גמרא in the מסקנא says otherwise for reasons not relevant here
      - (2) the חמש סלעים לכהן on ברייתא as well as the בת אשתו of ניזונית משנה
      - (3) were both said by the גמרא to deal with new חיובים created by a שטר where there was no prior חיוב
  - b) תירוץ
    - i) If it weren't for the ירושלמי we might have said that
      - (1) it's correct that in the משנה of ניזונית and the ברייתא of כהן there was no prior חיוב
      - (2) but still the חיוב comes about now only by a "הודאה" that there was a prior חיוב
      - (3) And we're forced to follow this הודאה although we know there was no prior חיוב because of the rule that "הודאת בעל דין כמאה עדים דמי"
    - ii) While
      - (1) from the ירושלמי that uses the words "במה נתחייב"
        - (a) It's clear that the חיוב doesn't come about by way of a "הודאה" at all
        - (b) But is a new חיוב that's derived directly from the words "חייב אני לך"

דף קב:

סוגיא דדברים הללו ניתנו ליכתב

דף קב עמוד ב] תוספות בד"ה ניתנו לכתוב כו' מש"ה ניתנו לכתוב דכי קנו מידו דמי כו' הא מדעת שניהם כו' עכ"ל אין זה כפרש"י דלפירושו אפילו אם רוצים שניהם לכתוב אין יכולין לכתוב כמ"ש הרא"ש ע"ש:

בד"ה הב"ע בשקנו מידו ה"מ לשנויי בדכתב לה כו' עכ"ל ר"ל דאימא מסתמא לא ניתן לכתוב דלאו כי קנו מידו דמי אלא בשכתב לה מדעתיה דומיא דמשני בקנו מידו ואיצטריך ליה למתני בשכתב לה דדומיא דהכי בבתו לא גבי ממשעבדי אפילו בכתב לה משום דאימא צררי אתפסה כדמסיק לפי שינויא דקנו מידו ודו"ק:

בא"ד הפקחין היו כותבין מדקתני כתיבה ש"מ בעי כתיבה דלא קני באמירה כו' עכ"ל ר"ל דלא קני באמירה אפילו לגבות מן המחוררין דליכא למימר בכותבים קתני אף ממשועבדים ובאמירה מבני חרי דהא לא קתני הכא גבי פקחין ממשועבדים אבל מרישא דפריך לקמן דקתני ניוזנית מנכסים משועבדים יש לבעל דין לחלוק לפי פירושם מאי פריך דאימא בכותבין גבי ממשעבדי ובאמירה לא גבי ממשעבדי אבל מבני חרי מיהא גבי ולזה הוצרכו לדחוק דהכי פריך דס"ד כיון דבמתני' לא הוזכר מבני חרי אלא ממשעבדי ע"כ דהיינו משום דרגילות לכתוב כל שעה משום דלא קני כלל באמירה והמתרין השיב לו בקנו מידו דכך אירע לה אבל אי הוה איירי בכתיבה היו תולין ברגילות כך ולכך לא כתבו כאן לפי ר"ת ור"ח דה"ה דה"מ לשנויי בכתב לה כמ"ש לעיל ודו"ק:

בד"ה אימור צררי כו' דאיצטריך טעמא לפי שאין כתובין היכא שהודה האב כו' עכ"ל וטעמא דצררי איצטריך דאפילו בקנו מידו לא גבי ממשעבדי וק"ל:

- 1) משנה
a) רישא
i) בתו ניוזנית מנכסים בני חורין
ii) בת אשתו ניוזנית מנכסים משועבדים
b) סיפא
i) פיקחים היו "כותבין" תנאי מסוים לחיוב שלהן לזון בת אשתו
- 2) עמוד א' at גמרא
a) קנין for which a standard נקנין באמירה "דברים" that are מזון בתו and מזון בת אשתו isn't necessary and for which there can be גבילי from בני חרי even without a שטר
b) But to be מוציא קול so it's a פשיטות that מוציא קול is necessary to be מוציא קול from גובה a שטר is necessary to be מוציא קול so it's a פשיטות that in the רישא it must be that there was a שטר
- 3) גמרא of המשך
a) שאלה

- i) דברים הללו ניתנו ליכתב או לא ניתנו ליכתב
- 4) There are three שיטות on the meaning of this שאלה
- 5) רא"ש and תוספות as understood by רש"י of שיטה
- a) שאלה
- i) דעת שניהם if there is ניתנו ליכתב
- (1) Even though the נכסים from טובה to be תובע would enable the כתיבה (1) מפסיד לקוחות and to be משועבדים
- ii) Or even with דעת שניהם לא ניתנו ליכתב
- (1) Because חכמים don't want to be לקוחות מפסיד by enabling טובה to be גובה from משועבדים

b) תשובה

- i) לא ניתנו ליכתב

מסקנא: לא ניתנו ליכתב	ניתנו ליכתב	רש"י
לא ניתנו ליכתב אפילו מדעת שניהם	האם מותר ליכתב מדעת שניהם	

6) תוספות of שיטה

a) הקדמה

- i) In ד"ה חייב לזונה we established that where קנו מידו the כלל applies that סתם קנין לכתיבה עומד

b) That's why we have this איבעיא

- i) "ניתנו ליכתב"

(1) Do we say that because דברים הללו are נקנין באמירה they count as קנו מידו

(2) So

(a) for דברים הללו we say עומד לכתיבה

(b) And דברים הללו are ניתנו ליכתב even without דעת שניהם

- ii) Or "לא ניתנו ליכתב"

(1) Do we say that although דברים הללו are נקנין באמירה they still don't count as קנו מידו

(2) So

(a) for דברים הללו we don't say עומד לכתיבה

(b) And דברים הללו are לא ניתנו ליכתב unless there's דעת שניהם

c) תשובה

- i) דעת שניהם unless there's לא ניתנו ליכתב

מסקנא: לא נתנו ליכתב	ניתנו ליכתב	
לא ניתנו ליכתב אפילו מדעת שניהם	האם מותר ליכתב מדעת שניהם	רש"י
לא ניתנו ליכתב אלא מדעת שניהם	האם ניתנו ליכתב אפי' שלא מדעת שניהם	תוספות

7) רבינו תם and רבינו חננאל of שיטה

a) הקדמה

i) It's a פשיטות הללו דברים can be נכתב even שניהם שלא מדעת

ii) The שאלה is whether there can be a גבי בני חורין if there's no כתיבה

b) namely

i) ניתנו ליכתב

(1) In the sense that to be גובה from בני חרי there must be a כתיבה

ii) Or לא ניתנו ליכתב

(1) In the sense that the טובע can be גובה from בני חרי without a כתיבה

c) תשובה

i) לא ניתנו ליכתב

ii) And the טובע can be גובה from בני חרי without a כתיבה

מסקנא: לא נתנו לכתוב	ניתנו לכתוב	
לא ניתנו ליכתב אפילו מדעת שניהם	האם מותר ליכתב מדעת שניהם	רש"י
לא ניתנו ליכתב אלא מדעת שניהם	האם ניתנו ליכתב אפי' שלא מדעת שניהם	תוספות
לא ניתנו ליכתב ולכן אף בלא כתיבה מצי גבי מבני חרי ברם מצי ליכתב אף שלא מדעת שניהם	האם ניתנו ליכתב ולכן אין למיגבי אפילו בני חרי אלא על ידי כתיבה ברם מצי ליכתב אף שלא מדעת שניהם	רבינו חננאל ורבינו תם

8) Return now to the סיפא of the משנה

a) פיקחים היו "כותבין" תנאי מסוים לחיוב שלהן לזון בת אשתו

9) גמרא

a) קשיא

i) This implies that they were כותבין without שניהם דעת

b) תירוץ

i) "מאי כותבין אומרין"

ii) Because in fact there was no כתיבה altogether

10) תוספות

a) הקדמה

i) See שיטה מקובצת at ד"ה איתבי' for a ביאור on how this קשיא applies well to the תוספות of רש"י and שיטות

b) קשיא

- i) For the שיטה of חננאל and רבינו תם we don't understand the קשיא of the גמרא
- ii) Since for this שיטה the דין in fact is that כותבין even without דעת שניהם
- c) תירוץ
  - i) For רבינו חננאל and רבינו תם this is the קשיא and the תירוץ of the גמרא on פיקחים
    - (1) קשיא
      - (a) Since for פיקחים the משנה never mentions משועבדים
      - (b) The word כותבין for פיקחים suggests that כתיבה is needed to be גובה from בני חרי
    - (2) תירוץ
      - (a) "מאי כותבין אומרין"
      - (b) And in fact there can be גביי from בני חרי without כתיבה

11) ברייתא

- a) אין כותביו שטרי אירוסין אלא מדעת שניהם

12) גמרא

- a) קשיא
  - i) The ברייתא is a קשיא to the מסקנא that לא ניתנו ליכתב
  - ii) קשיא below will be מבאר תוספות
- b) Note that
  - i) For רש"י and תוספות the גמרא ends its קשיא by saying "הא מדעת שניהם כותבין"
  - ii) ר"ח and ר"ת aren't גורס these ending words

13) תוספות

- a) קשיא to the קשיא of the גמרא
  - i) I can understand the קשיא of the גמרא for רש"י because the words "לא ניתנו" דעת שניהם means ליכתב for רש"י even with לא ניתנו
  - ii) I can also understand the קשיא of the גמרא for רבינו חננאל and רבינו תם because they say a כתיבה doesn't need דעת שניהם
  - iii) But
    - (1) I don't understand the קשיא of the גמרא for תוספות
    - (2) because for תוספות there can be a כתיבה with דעת שניהם
- b) The תירוץ of תוספות isn't relevant for this מהרש"א

14) Return now to the רישא of the משנה

- a) בנותיהן [בתו] ניזונות מנכסים בני חורין
- b) בת אשתו ניזונית מנכסים משועבדים

15) גמרא

a) קשיא

i) Since the משנה says גביא ממשועבדים it must be that ליכתב ניתנו

16) ד"ה ניתנו ליכתב at תוספות

a) קשיא

i) I can understand the קשיא of the גמרא for רש"י and תוספות as explained in שיטה מקובצת

ii) But I don't understand the קשיא of the גמרא for רבינו חננאל and רבינו תם because for them

(1) whether or not "ניתנו ליכתב"

(2) כתיבה isn't needed to make a כתיבה

b) Possible תירוץ

i) Use the same תירוץ we applied to explain the קשיא from פיקחים in the סיפא

ii) Namely

(1) The משנה is a קשיא for the שיטה of רבינו חננאל and רבינו תם if "לא ניתנו ליכתב"

(2) Because it's משמע from the משנה that כתיבה is needed even to be גובה from בני חרי

c) Possible תירוץ dismissed

i) Unlike for פיקחים in the סיפא

(1) where the משנה doesn't mention משועבדים at all

(2) and

(a) we might understated the משנה to mean that כתיבה is needed even for בני חרי

(b) which is a קשיא to "לא ניתנו ליכתב" as explained by רבינו חננאל and רבינו תם

ii) In the רישא

(1) Where the משנה does mention משועבדים

(2) It's possible that the משנה needs כתיבה only for גביי from משועבדים

d) תירוץ

i) Since the משנה says בת אשתו is גובה from משועבדים

(1) It's משמע that it's a רגילות to be כותב

ii) Now

(1) We assume that the reason for this רגילות is to support גבי from בני חרי that's שכיח and not גבי from משועבדים that's less שכיח

(2) And this is a קשיא to רבינו חננאל and רבינו תם who say that the מסקנא of the בני חרי is that כתיבה isn't needed for גמרא

17) גמרא of המשך

- a) רישא from the קשיא to תירוץ
  - i) The רישא of the משנה deals with where it happens that קנו מידו – meaning there was an actual קנין
  - ii) And since לכתובה עומד סתם קנין לכתובה עומד it follows that in this case there is a שטר
- b) But where there is no קנו מידו
  - i) For תוספות and רש"י
    - (1) There is no שטר
    - ii) For רבינו תם and רבינו חננאל
      - (1) There is no רגילות to make a כתיבה
      - (2) because כתיבה isn't needed to be גובה from בני חרי
- c) קשיא
  - i) If קנו מידו and there is a שטר why is it that בתו isn't גובה from משועבדים
- d) תירוץ
  - i) For צררי חייש בתו we're

18) ד"ה הכא במאי עסקינן at תוספות

- a) תוספות and רש"י of שיטות for the קשיא
  - i) Instead of answering for the רישא that it happens that there was an actual קנין and this קנין brings about כתיבה
  - ii) why doesn't the גמרא answer more directly that it happens that there was a כתיבה
- b) תוספות and רבינו חננאל also for קשיא doesn't ask this תוספות later why

19) מהרש"א

- a) תוספות of קשיא to the קשיא
  - i) If the משנה deals with where it happens that there was a כתיבה
  - ii) what would be the חידוש of the משנה
- b) תירוץ
  - i) The חידוש would be similar to the חידוש that the גמרא sets out
  - ii) Namely that
    - (1) Because of the חשש of צררי
    - (2) from משועבדים even where it happens that there was a כתיבה בתו isn't גובה

20) מהרש"א of המשך

a) קשיא

- i) Why didn't תוספות ask the same קשיא also for the שיטה of רבינו חננאל and רבינו תם
- ii) Namely that the גמרא should have answered that it happens that there was a כתיבה

b) תירוץ

- i) Based on what we said earlier
  - (1) If the תירוץ were that it happens that there was a כתיבה
  - (2) This would have implied that there is a רגילות to be כותב in order to be גובה from בני חרי
- ii) And this would be a קשיא to רבינו חננאל and רבינו תם

21) ד"ה אימור צררי אתפסינהו at תוספות

a) קשיא

- i) In מסכת גיטין the גמרא explains that
  - (1) משועבדים from גובה בתו isn't
  - (2) because לא ניתנו ליכתב so there is no כתיבה and there is no קול
- ii) Why doesn't the גמרא there rely on the תירוץ in our גמרא that
  - (1) Even if it happens that קנו מידה and there is a כתיבה
  - (2) There is no גביי from משועבדין for בתו because we're חייש for צררי

22) מהרש"א

a) קשיא

- i) Why doesn't תוספות also ask why the גמרא here doesn't rely on there being no לא קנו מידו where כתיבה

b) תירוץ

- i) Our גמרא needs the תירוץ of צררי לשינון to explain why בתו isn't גובה from משועבדים where קנו מידו as we've explained

דף קג.

תוספות ד"ה שיפוצא

[דף קג עמוד א] בד"ה ה"ג שיפוצא מאי ושם דבר הוא כלומר מהו שתשפץ כו' עכ"ל
דמפרש"י חזקה בדקיה נראה דגרסינן שפצה מאי דמבעיא ליה אם בדיעבד כבר שפצה
ותקנה מאי וא"כ בבנתה כבר נמי ה"מ למבעי הכי ולזה כתבו התוספות דמדינא ולכתחלה
קמבעיא ליה דאע"ג דלא תוכל לבנותו היכא שאין הבית בעין מהו שתוכל לשפץ כיון
דעדיין הבית ששיעבוד דירתה עליו הוא בעין וגרסינן שיפוצא שהוא שם דבר ולא
שפצה וכן מוכיח לשון הרי"ף והרא"ש שיפוצא מאי תיקו הלכך לא תשפץ עכ"ל וק"ל:

1) ברייתא

- a) an אלמנה can continue to live in her מדור after her בעל has died so long as the מדור is בעין
- b) once the מדור is destroyed she loses her right to live in it if she offers to repair it

2) גמרא

- a) אביי by איבעיא
- i) שיפצה מאי

3) רש"י

- a) The איבעיא is whether she has a right to live in her מדור if בדיעבד she repaired it while it was still בעין

4) מהרש"א as explained by תוספות

- a) רש"י to קשיא
- i) If the point of the איבעיא is whether she can live in a house that she repaired בדיעבד
- ii) Why not also ask whether she can live in a מדור that בדיעבד she rebuilt after it was no longer בעין
- b) תירוץ
- i) Must be that the גמרא doesn't follow the שיטה of רש"י
- ii) Instead the גמרא assumes that
  - (1) If an אלמנה can't לכתחלה take a certain action on her מדור without losing her right to live in the מדור
  - (2) It's also a פשיטות that she loses her right to live in the מדור if בדיעבד she already took this action
- iii) And the איבעיא of the גמרא is whether can she לכתחלה repair her מדור while it's still בעין
- c) Note that for this שיטה

- i) the word "שיפצה" isn't a past-tense פועל-verb
- ii) but is a שם דבר that means שיפוץ namely a noun meaning "repair"

תוספות ד"ה ברכת הבית מרובה

בד"ה ברכת הבית ברובה כו' נר לא' נר לק' וכל כה"ג אין נותנין עכ"ל ודקאמר וליתבו לה לפי ברכת הבית ה"נ היינו פת ומלבושים וכ"ה במרדכי ע"ש:

- 1) משנה
  - a) יתומים are חייב to be מזין an אלמנה only if she lives with the יתומים
- 2) תוספות as explained by גמרא
  - a) ברכת הבית ברובה This is because
  - b) Meaning
    - i) נר לאחד נר למאה
    - ii) and per person expenses are less when people live together
- 3) גמרא
  - a) קשיא
    - i) וליתבה לה לפי ברכת הבית
    - ii) Where she lives away from the יתומים give her the same amount she would have cost the יתומים had she lived with the יתומים
- 4) מהרש"א
  - a) קשיא
    - i) The גמרא has just established that her costs when she lives with יתומין is less than her costs when she lives separately
  - b) תירוץ
    - i) The קשיא of the גמרא applies to clothing and food
    - ii) where there is no נר לאחד נר למאה because these expenses per person are the same whether or not they live together

דף קג:

תוספות ד"ה אותו היום ובא"ד והרר"ח

[דף קג עמוד ב] בד"ה אותו היום כו' שהיו קורין אותו רבינו הקדוש כו' י"ל קדושה בכלל עכ"ל וכמסקנא דלעולם לא תיפוך וק"ל:

בא"ד והרר"ח כהן כו' היינו קדושת כהונה כו' עכ"ל דהשתא ניחא דלא חשיב התם נמי בטלה קדושה דבענין אחר איירי לענין קדושת כהונה שבאותו יום אבל בטלה ענוה ויראה דקאמר היינו מדות היראה וענוה קאמר וק"ל:

1) גמרא

a) שאלה

i) Why didn't רבי appoint ר' חייא ראש הישיבה after רבי was נפטר

b) תשובה

i) רבי was נפטר before ר' חייא

c) קשיא

i) But ר' חייא said that "משמת רבי בטלה קדושה"

ii) so obviously רבי was נפטר first

d) תירוץ first

i) איפוך

ii) "משמת ר' חייא בטלה קדושה" ר' was נפטר first and רבי said that

e) Second תירוץ

i) In fact רבי was נפטר first because לא תיפוך

ii) And רבי didn't appoint ר' חייא for another reason that's not relevant here

2) תוספות

a) קשיא

i) in מסכת סוטה where it's certain that the גמרא deals with the פטירה of רבי the גמרא says that "משמת רבי בטלה ענוה ויראה" but says nothing about קדושה

ii) so it must be that איפוך in our גמרא and it was רבי who said קדושה about ר' חייא

b) First תירוץ as explained by מהרש"א

i) לא תיפוך

ii) And both בטלה ענוה ויראה here and בטלה קדושה apply to רבי

- iii) The גמרא in סוטה doesn't need to mention קדושה because ענוה ויראה include קדושה
- c) מהרש"א explained by רבינו חיים כהן of תירוצ'
  - i) לא תיפוך and רבי was נפטר first
  - ii) When ר' חייא said בטלה קדושה in our סוגיא he didn't refer to a מדה of רבי and instead referred to the דין that the קדושה of כהנים was בטלה on the day that רבי died
  - iii) While in מסכת סוטה
    - (1) the גמרא refers to ענוה ויראה as the only מדות of רבי that became בטל when נפטר רבי
    - (2) and the מדה of קדושה in fact wasn't בטל when רבי was נפטר

דף קד.

תוספות ד"ה מרתא בת ביתוס

[דף קד עמוד א] בד"ה ומרתא בת כו' אבל לר"מ דמפסדה כו' אין חילוק בין תוספת למנה ומאתים דלפום גמלא כו' עכ"ל צ"ע לדבריהם דמ"מ אכתי אביי דפריך הכי ולא אסיק אדעתיה הא דלפום גמלא שיחנא ע"כ דליתא הך פירכא לבר קפרא דאימא בר קפרא בין לחכמים ובין לר"מ קאמר דתוספת אית לה ומרתא בת בייתוס ועניות שוות לענין כתובה דאורייתא אבל ה"ל לאביי למפרך מאלמנה דכתובה מנה כ"ה שנים ובתולה דכתובה מאתים כ"ה שנים כמ"ש התוס' דהא ודאי קושיא היא למאי דלא אסיק אדעתיה הא דלפום גמלא שיחנא ויש ליישב בדוחק כמ"ש בסוף דבריהם דדומה לו לאביי ודבר פשוט הוא לו דלא קאי בר קפרא אלא ארבנן דקאי אפיסקא דחכמים אומרים וא"כ שפיר פריך הך פירכא לר"מ גם לבר קפרא ודו"ק:

1) משנה

בבית בעלה	בבית אביה	ר' מאיר
אלמנה לא גביא כתובה אלא עד כ"ה שנים דביותר מכך כבר עשתה טובה בבית בעלה נגד כתובה	אלמנה גביא כתובה לעולם	
אלמנה גביא כתובה לעולם	אלמנה לא גביא כתובה אלא לכ"ה שנים דמשום דשהתה כל כך בבית אביה מחלה	חכמים

2) Note that

- a) בבית בעלה "עושה טובה לבעלה כנגד כתובה" סברא of ר' מאיר
- b) Both ר' מאיר and חכמים agree that the סברא of "עושה טובה לבעלה כנגד כתובה" doesn't apply בבית אביה

3) גמרא

- a) הקדמה
  - i) עשירה as it is for בני ישראל and is the same for מנה ומאתים is עיקר כתובה עניי' שבישראל
  - ii) But an עשירה has a larger תוספת כתובה than an אשה עניי'
- b) אביי קשיא by קשיא
  - i) I can understand that
    - (1) בית בעלה in ר' מאיר
    - (2) עיקר their כנגד that עושות טובה and מרתא בת ביתוס in 25 years אשה עניי' and מרתא בת ביתוס כתובתן
  - ii) But I have this קשיא to מאיר ר'
    - (1) How can it be that for ר' מאיר in בית בעלה
      - (a) מרתא בת ביתוס is עושה טובה against her large תוספת in 25 years

- (b) While it takes 'אשה עני' the same 25 years to be עושה טובה against a תוספת smaller
- iii) So it must be
- (1) that ר' מאיר applies his דין of 25 years based on עושה טובה only to עיקר כתובתן
- (2) And גבי' of תוספת continues לעולם because עושה טובה doesn't apply to תוספת
- c) רב יוסף of תירוץ
- i) לפום גמלא שיחנא
- (1) An אשה עני' does more טובות than an אשה עשירה
- (2) So it's possible that ר' מאיר holds that
- (a) For תוספת there is also a סברא of "אשה עושה טובה"
- (b) And that גובה תוספת an אשה can be גובה for only 25 years
- d) Note that ר' אב' in his קשיא obviously wasn't aware of the סברא of תוספת
- 4) גמרא
- a) משנה of בר קפרא and ר' יוחנן on the מחלוקת
- i) בר קפרא
- (1) לא שנו וכו'
- (a) the משנה that says an אלמנה can be גובה her כתובה for only 25 years applies only to כתובה עיקר
- (b) it doesn't apply to תוספת where the גבי' is לעולם
- ii) ר' יוחנן
- (1) The limit to 25 years applies to both מנה ומאתים and תוספת
- 5) תוספות
- a) שאלה
- i) Does בר קפרא refer
- (1) Only to בית אביה
- (a) where חכמים say an אלמנה can be גובה her כתובה for only 25 years because in 25 years she's מוחלת her כתובה
- (b) And בר קפרא says she's never מוחל her תוספת so she's גובה her תוספת לעולם
- ii) Or does בר קפרא refer also to בית בעלה
- (1) where ר' מאיר says an אלמנה can be גובה her כתובה for only 25 years because עושה טובה לבעלה כנגד כתובתה in 25 years

- (2) And מאיר בר קפרא says ר' doesn't apply his 25 year limit to תוספת because לפום גמלא שיחנא סברא of בר קפרא doesn't accept the קשיא of אביי
- b) תשובה
- i) בעל תוספות רבי says
- (1) ר' מאיר בבית בעלה also for בעלה לעולם is תוספת בר קפרא says that
- (2) Because בר קפרא doesn't agree with the סברא of שיחנא לפום גמלא
- ii) בעל תוספות himself says
- (1) חכמים בבית אביה only for גובה לעולם is תוספת בר קפרא says that
- (2) Because בר קפרא agrees with the סברא of שיחנא לפום גמלא
- c) It follows that
- i) רבי שיטה of for
- (1) אלמנה בבית בעלה the בר קפרא since ר' יוחנן only for קשיא asks אביי (1) isn't limited to 25 years for תוספת
- ii) בעל התוספות שיטה of for
- (1) ר' agrees with בר קפרא since בר קפרא and ר' יוחנן for both קשיא asks אביי (1) תוספת that אלמנה בבית בעלה is limited to 25 years for יוחנן
- 6) תוספות of המשך
- a) Maybe רבי is right
- i) ר' מאיר for בבית בעלה also גביא לעולם בר קפרא says that
- ii) לפום גמלא שיחנא סברא of בר קפרא doesn't agree with the
- iii) So ר' יוחנן only for קשיא asks אביי
- b) First תשובה
- i) First הקדמה
- (1) The בתולה is 200 of עיקר כתובה of an אשה who was married as a
- (2) The אלמנה is 100 of עיקר כתובה of an אשה who was married as an
- ii) Second הקדמה
- (1) It's a פשיטות that
- (a) Even בר קפרא agrees that
- (b) ר' מאיר applies his סברא of בעלה בבית בעלה טובה to עושה כתובה of a בתולה as well as to עיקר כתובה of an אלמנה
- iii) Third הקדמה
- (1) If בר קפרא doesn't accept the סברא of שיחנא לפום גמלא

(2) How is it that an אשה who married as a בתולה offsets her טובה against her אלמנה of 200 at the same time as an אשה who marries as an אלמנה offsets only her כתובה of 100

iv) תשובה

(1) Must be that בר קפרא accepts the סברא of שיחנא לפום גמלא

(2) And that's why בעל התוספות says בר קפרא asks his אביי as well as to ר' יוחנן

c) Second תשובה

i) The לשון of the גמרא itself suggests that בר קפרא says his דין only בבית אביה for חכמים

7) מהרש"א

a) קשיא

i) Part 1

(1) It's true that תוספות in its first תירוץ proved that בר קפרא himself needs to hold לפום גמלא שיחנא

(2) But since אביי himself wasn't aware of the סברא of שיחנא לפום גמלא

(3) He has no reason to assume that בר קפרא because of שחנא says לפום גמלא אלמנה can be גובה for only 25 years

(4) So אביי can't be certain that his קשיא applies to בר קפרא as well as to ר' יוחנן

ii) Part 2

(1) As a result

(a) אביי should better have asked why it is for מאיר ר' that the limit to 25 years applies to an עיקר כתובה of 200 as well as to an עיקר כתובה of 100

(b) Since we've established that בר קפרא agrees that the same 25-year limit applies to both

(c) So that this קשיא would certainly apply also to בר קפרא

b) תירוץ בדוחק

i) Although אביי wasn't aware of the סברא of שיחנא לפום גמלא so he couldn't know that בר קפרא accepts this סברא

ii) He anyway knew based on the second תשובה that בר קפרא for some reason says that

(1) חכמים בבית אביה only אלמנה גביא לעולם

(2) While for בעלה בבית בעלה the אלמנה is גובה for only 25 years

iii) So that

(1) the קשיא of אביי from תוספת in בית בעלה applies to בר קפרא as well as to ר' יוחנן

בר to קשיא doesn't have to refer to מנה ומאתים in order to ask a קשיא
קפרא (2)

דף קד. ודף קד:

תוספות ד"ה היכי דמי ותוספות ד"ה אמר רב הונא אמר רב

בד"ה ה"ד אי דלא נקיטא כתובה כו' תימה אמאי לא דייק כמו כן במתני' כו' עכ"ל יש לדקדק אמאי לא דקדקו התוספות כך לעיל מיניה אהא דקאמר אי לא נקיט שטרא במאי גבי אמאי לא דייק כמו כן במתני' כו' ויש ליישב דלעיל ניחא דלא רצה לדייק הכי ממתני' אליבא דמאן דאמר הטוען אחר מעשה ב"ד לא אמר כלום וכתובה מעשה ב"ד הוא אבל הכא בגרושה דמדייק הכי אכתובה והיינו משום דאליבא דרב קיימינן הכא דלית ליה הטוען אחר מעשה ב"ד לא אמר כלום קשה להו שפיר אמאי לא דייק הכי אמתני' בכתובה ותירצו דמתני' איכא לאוקמא לרב בעידי מיתה כדאמרינן ס"פ הכותב אבל גרושה לא תגבה בעידי גרושין אלא בגט בידה כדאמרינן נמי התם וכתובה דקאמר הכא לאו דוקא אלא גיטא וק"ל:

[דף קד עמוד ב] בד"ה אמר רב הונא כו' ומאי ראייה היא משום שטר כתובה הואיל ואינה גובה בה לרב עכ"ל ע"כ כיון דמתני' איירי שאין כתובה בידה וחייב מודה הא דקאמר הכא יש לה תוספת איירי נמי בכה"ג אפילו אין כתובה בידה אלא דחייב מודה למאי דמסיק רב ס"פ הכותב דבין באלמנה ובין בגרושה לא תגבה בשטר כתובה אלא תוספת אבל מנה ומאתים לא תגבה בשטר כתובתה כלל אלא באלמנה בעדי מיתה ובגרושה בגט וכמ"ש התוספות לעיל מאי איכפת לן לעיל בשטר כתובה בידה לענין מנה ומאתים כיון דאינה גובה בה לרב ולענין תוספת דגובה בשטר כתובה ליכא לאוקמא לא שנו דלעיל דהא קאמר רב הכא דישי לה אפילו אחר כ"ה שנים דלא איירי מתניתין כלל בתוספת ומהרש"ל הגיה בתוס' הואיל וגובה בה לרב עכ"ל ואולי דכוונתו הואיל וגובה תוספת לרב בכתובה אם כן אין ראייה משטר כתובה בידה לענין מנה ומאתים ואין זה מוכרח דאימא היכא דלית לה תוספת קאמר אבל הדברים ברורים כמ"ש בלי מחק והגה"ה ודו"ק:

1) משנה

a) חכמים

i) An אשה בבית אביה can be גובה her כתובה for only 25 years

ii) But

(1) If she waits more than 25 years she can no longer be גובה her כתובה

(2) Because we assume that מחלה כתובתה

2) גמרא

a) רב יהודה אמר רב

i) If an אשה is גובה לעולם she is נקיטא שטר כתובה is אלמנה

b) Because

i) Had she been מוחל her כתובה

ii) She would have returned the שטר כתובה to יורשים

3) ברייתא

a) בעל חוב is גובה even after 25 years

4) גמרא

a) רב יהודה אמר רב to קשיא

i) Part 1

(1) Presumably in the ברייתא the בעל חוב holds a שטר חוב

(2) Because otherwise how can the בעל חוב be גובה at all

ii) Part 2

(1) The ברייתא implies that

(a) It's only a בעל חוב who can be גובה לעולם

(i) Because a בעל חוב isn't likely to be מוחל the חוב that's owed him

(b) But an אלמנה

(i) Who benefits from דיתמי מזוני and is more likely to be מוחל

(ii) Isn't גובה לעולם even if she's נקיטא כתובה

b) תירוץ

i) In the ברייתא in fact the בעל חוב doesn't hold a שטר חוב

ii) And he can be גובה anyway because חייב מודה

iii) And it's understandable that

(1) The דיוק from the ברייתא that אלמנה can't be גובה לעולם possibly applies only where לא נקיטא כתובה and she's גובה because חייב מודה

(2) While if she is נקיטא כתובה it's possible that she can be גובה לעולם consistent with ר' יהודה אמר רב

5) ברייתא

a) בעל חוב has the same דין as גרושה

6) גמרא

a) רב יהודה אמר רב to קשיא

i) Part 1

(1) Presumably in the ברייתא the גרושה holds a שטר כתובה

(2) Because otherwise how can the גרושה be גובה at all

ii) Part 2

(1) The ברייתא implies that

(a) It's only a גרושה who's not מוחלת who can be גובה לעולם if she holds a שטר כתובה

(b) But

(i) an אלמנה who's more likely to be מוחלת

(ii) Isn't גובה לעולם even if she's כתובה נקיטא

b) תירוץ as before

i) In the ברייתא in fact the גרושה doesn't hold a שטר כתובה

ii) And she can be גובה anyway because חייב מודה

iii) And it's understandable that

(1) The דיוק from the ברייתא that אלמנה can't be גובה לעולם possibly applies only where לא נקיטא כתובה and she's גובה because חייב מודה

(2) While if she's נקיטא כתובה it's possible that she can be גובה לעולם consistent with ר' יהודה אמר רב

7) תוספות

a) קשיא

i) The גמרא should have asked this קשיא and answered this תירוץ from the משנה

(1) רב יהודה אמר רב to קשיא

(a) Since the אלמנה is גובה for 25 years it must be that she holds a שטר כתובה because otherwise how is she גובה at all

(b) Yet the משנה still says that she can be גובה for 25 years and no more

(2) תירוץ

(a) The אלמנה holds no שטר כתובה and is גובה for 25 years because חייב מודה

(b) Were she to hold a שטר כתובה it's possible that the משנה holds that she'd be גובה לעולם

b) תוספות to the תירוץ of הקדמה

i) הטוען אחר מעשה בית דין לא אמר כלום ר' יוחנן

(1) So that

(a) גרושה can be גובה her כתובה even without a שטר גט or a שטר כתובה

(b) אלמנה can be גובה her כתובה without a שטר כתובה

ii) רב disagrees and says that

(1) גרושה

(a) needs a שטר גט to be גובה her כתובה of עיקר ומאתים

(b) and needs a שטר כתובה to be גובה תוספת

(2) אלמנה

(a) can be גובה ומאתים without any שטר at all – she needs only מיתה עדי

(b) but she needs a שטר כתובה to be גובה תוספת

שיטת רב	מנה ומאתים	תוספת
אלמנה	עדי מיתה	שטר כתובה
גרושה	גט ממש	שטר כתובה

c) תירוץ

- i) The משנה deals with an אלמנה so for רב it's possible that
- (1) She's not נקיטא כתובה and can still be גובה her ומאתים for 25 years
- (2) And רב יהודה אמר רב is correct that were she also to hold her שטר כתובה she could be גובה לעולם

d) קשיא

- i) Then why did we say in the אמינא היה for the second ברייתא that it must be that the אשה holds a שטר כתובה

e) תירוץ

- i) The ברייתא deals with a גרושה
- ii) And we've established for רב that a גרושה – unlike an אלמנה - can be גובה her שטר גט only with a ומאתים

f) קשיא

- i) But the גמרא says she's "כתובה" נקיטא

g) תירוץ

- i) The גמרא refers to a שטר גט as a שטר כתובה

8) מהרש"א

a) קשיא

- i) Why did תוספות wait to ask its קשיא from the משנה until the מקשן in the גמרא asked his second קשיא from the ברייתא of גרושה
- ii) When תוספות could have asked its קשיא from the משנה as soon as the מקשן asked his first קשיא from the ברייתא of חוב

b) תירוץ

i) Part 1

- (1) When the מקשן in the גמרא asked his first קשיא
- (2) It was still possible to say that
- (a) the מקשן holds that the משנה says that an אלמנה can be גובה her כתובה for 25 years even if she's not נקיטא כתובה
- (b) because the משנה follows the שיטה of ר' יוחנן who says הטוען אחר מעשה ב"ד לא אמר כלום

- (c) so there is no קשיא from the משנה to רב יהודה אמר רב

ii) Part 2

- (1) But once the מקשן asks his קשיא from the ברייתא of גרושה and assumes that in the ברייתא it must be that the גרושה is נקיטא כתובה
- (2) It becomes obvious that he agrees with רב that גרושה can be גובה only with a שטר כתובה – meaning her שטר גט
- (3) And that's why תוספות asks that the מקשן could have asked his קשיא to our משנה

iii) Part 3

- (1) And תוספות answers as we've already explained that
- (2) Even רב agrees that an אלמנה – as opposed to a גרושה – can be גובה without any שטר at all and that עדי מיתה are enough

9) תוספות to הקדמה and גמרא of המשך

- a) אמר רב הונא אמר רב
  - i) The משנה that says that an אלמנה can be גובה her כתובה for 25 years applies only to עיקר כתובה of מנה ומאתים
  - ii) The משנה doesn't apply to תוספת כתובה that she be גובה even לעולם
- b) We've already established that רב יהודה אמר רב says for אביה בבית חכמים that
  - i) The משנה applies
    - (1) only where לא נקיטא כתובה and she can be גובה only because חייב מודה
    - (2) where she can be גובה for only 25 years because after 25 years we assume she was מוחל her כתובה
    - (3) but
      - (a) if she's נקיטא כתובה she can be גובה לעולם
      - (b) Because the fact that she didn't return the כתובה is a ראי' that she's not מוחלת
- c) We've also established for רב that
  - i) an אלמנה can be גובה her כתובה עיקר without a שטר כתובה
  - ii) but she needs her שטר כתובה to be גובה her כתובה תוספת

10) מהרש"א

- a) שאלה
  - i) Is it possible that the משנה deals with תוספת כתובה according to רב
- b) תשובה
  - i) No for two reasons
- c) First reason
  - i) We've established for רב יהודה אמר רב that an אלמנה can't be גובה תוספת without a שטר כתובה

d) Second reason

- i) We've established for רב הונא אמר רב that the משנה doesn't deal with תוספת at all because an אלמנה can be גובה her כתובה past 25 years

11) מהרש"א of גרסא according to ד"ה אמר רב הונא אמר רב at תוספות

a) קשיא

- i) "מאי ראי' משטר כתובה הואיל ואינה גובה בה לרב"

ii) Meaning

(1) Why does רב יהודה אמר רב say that

- (a) Her having her שטר כתובה is a ראי' that she wasn't מוחלת her כתובה
(b) Because had she been מוחל the כתובה she'd have returned the שטר to יורשים

iii) In fact it's not a ראי' for מנה ומאתים

(1) Since the reason she didn't return the שטר to them can be that

- (a) it makes no difference to them whether or not she keeps the שטר
(b) since for רב an אלמנה can be מנה ומאתים without the שטר

iv) nor can רב יהודה אמר רב refer to תוספת since we've established the משנה doesn't deal with תוספת

12) מהרש"א as understood by מהרש"ל of גרסא according to תוספות

a) קשיא

- i) "מאי ראי' משטר כתובה הואיל וגובה בה לרב"

ii) Meaning

(1) Why does רב יהודה אמר רב say that

- (a) The fact that אלמנה didn't return her כתובה שטר proves that she's not מוחלת her מנה ומאתים
(b) When יורשים can say she didn't return her כתובה שטר because she wanted to be גובה her תוספת

iii) מהרש"ל to קשיא

(1) Say that the דין of רב יהודה אמר רב applies where the שטר כתובה doesn't provide for תוספת

(2) Since then יורשים can't say she kept her שטר כתובה only to be תוספת גובה

***

הדרך עלך הנושא